

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมด แล้วจึงสรุปผลการวิจัย การอภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึงโดยลำดับ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อกรณีเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่และครูโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อความต้องการกรณีเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในแต่ละประเภท คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม
3. เพื่อเสนอแนวปฏิบัติการกรณีเทศศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยครูใหญ่ ครูสอนวิชาชีพ และครูสอนวิชาสามัญ สุ่มแบบแบ่งเป็นพวก (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรจากสูตรของ Taro Yamane ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบตรวจสอบ (Check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (open-ended) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา ประสบการณ์การทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91 ต่อมาได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ บริการทางไปรษณีย์และบางส่วนเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ

2. ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างจะทดสอบโดยใช้ S - Method ของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

3. ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค วิเคราะห์โดยหากำเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และหากความถี่ประกอบความเรียงในส่วนที่เป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยประมวลผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ก. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นชาย ร้อยละ 58.62 เป็นหญิง ร้อยละ 41.38 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทวิชา ปรากฏว่า ในทุกประเภทวิชาครูใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ครูวิชาชีพเป็นชายมากกว่าหญิง ยกเว้นในประเภทวิชาพาณิชยกรรมเป็นหญิงมากกว่าชาย และครูวิชาสามัญเป็นหญิงมากกว่าชาย ยกเว้นในประเภทวิชาอุตสาหกรรมเป็นชายมากกว่าหญิง

ข. อายุปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.60 รองลงไปร้อยละ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.68 อันดับสุดท้าย อายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.72 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทวิชา ปรากฏว่า ครูใหญ่มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไปมากที่สุด ยกเว้นในประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ครูวิชาชีพมีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มากที่สุด ส่วนครูวิชาสามัญมีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มากที่สุด เช่นกันในทุกประเภทวิชา

ก. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานส่วนมากปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.82 รองลงไประหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.13 และอันดับสุดท้าย ระหว่าง 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.44 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทวิชา ปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี

ง. วุฒิ ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงไปมีวุฒินุปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 43.90 อันดับสุดท้ายมีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 4.36 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทวิชา ปรากฏว่า ครูใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุดในทุกประเภทวิชา ครูวิชาชีพมีวุฒินุปริญญาตรีมากที่สุด ยกเว้นในประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรี ส่วนครูวิชาสามัญมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ยกเว้นประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีวุฒินุปริญญาตรีมากที่สุด

2. ความต้องการการนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

ก. ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครูวิชาชีพ และครูวิชาสามัญประเภทวิชาเกษตรกรรมที่มีต่อความต้องการการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนปรากฏผลดังต่อไปนี้

โดยส่วนรวมทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษาในค่านิเทศการสอน ค่านพัฒนาหลักสูตร ค่านพัฒนาบุคลากร ค่านการจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษาและค่านวางแผน วิจัยและประเมินผลอยู่ระดับมากทุกค่าน แต่เมื่อจำแนกตาม

กลุ่มตัวอย่าง ความต้องการการนิเทศการณ์และการสอน ด้านพัฒนาหลักสูตรและค่านวางแผน วิจัยและประเมินผลทั้งสามกลุ่มต้องการอยู่ระดับมาก แต่ด้านพัฒนาบุคลากร ครูใหญ่ต้องการ อยู่ระดับปานกลาง ครูวิชาพิเศษครูวิชาสามัญต้องการอยู่ระดับมาก ส่วนด้านจัดบริการและ ส่งเสริมเพื่อการศึกษา ครูใหญ่กับครูวิชาสามัญต้องการอยู่ระดับปานกลาง แต่ครูวิชาพิเศษต้องการ อยู่ระดับมาก

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างความนึกเห็น ของทั้งสามกลุ่มเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษาในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ทั้งสาม กลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ข. ความนึกเห็นของครูใหญ่ ครูวิชาพิเศษและครูวิชาสามัญ ประเภทวิชา อุดสาหกรรมที่มีต่อความต้องการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ปรากฏผลดังนี้

โดยส่วนรวมทั้งสามกลุ่มมีความนึกเห็น เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษา ในด้านนิเทศการสอน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดบริการและส่งเสริม ทางการศึกษา และค่านวางแผน วิจัยและประเมินผลอยู่ระดับมาก เกือบทุกด้าน ยกเว้นค่าน วางแผน วิจัยและประเมินผลต้องการอยู่ระดับปานกลาง แต่เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ความต้องการการนิเทศการสอนและด้านการจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษาทั้งสาม กลุ่มต้องการอยู่ระดับมาก เช่นกัน ด้านพัฒนาหลักสูตรครูวิชาพิเศษกับครูวิชาสามัญต้องการ อยู่ระดับมาก แต่ครูใหญ่ต้องการอยู่ระดับปานกลาง ด้านพัฒนาบุคลากร ครูใหญ่กับครูวิชาพิเศษ ต้องการอยู่ระดับมาก แต่ครูวิชาสามัญต้องการอยู่ระดับปานกลาง ส่วนค่านวางแผนและ ประเมินผล ครูใหญ่กับครูวิชาสามัญต้องการอยู่ระดับปานกลาง แต่ครูวิชาพิเศษต้องการอยู่ ระดับมาก

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างความนึกเห็นของ ทั้งสามกลุ่มเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษาในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ทั้งสามกลุ่ม

มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ค. ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครูวิชาชีวะและครูวิชาสามัญประเภทวิชา
พาณิชยกรรมที่ต่อการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน
ปรากฏผลดังนี้

โดยส่วนรวมทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษา
ในค่านิเทศการสอน ค่านพัฒนาหลักสูตร ค่านการจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษาและ
ค่านวางแผน วิจัยและประเมินผลอยู่ระดับมากทุกด้าน แต่เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง
ความต้องการการนิเทศการศึกษาของทั้งสามกลุ่มอยู่ระดับมากทุกด้านเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น
ของทั้งสามกลุ่มมีความต้องการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อทดสอบ
ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อไป ปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่กับครูวิชาสามัญ
แตกต่างกันจริงทุกด้าน แต่ความคิดเห็นของครูใหญ่กับครูวิชาชีวะสอดคล้องกันทุกด้าน
ส่วนความคิดเห็นของครูวิชาชีวะกับครูวิชาสามัญแตกต่างกันในค่านิเทศการสอนและค่าน
การจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษา และสอดคล้องกันในค่านพัฒนาหลักสูตร พัฒนา
บุคลากร และค่านวางแผน วิจัยและประเมินผล

ง. ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครูวิชาชีวะและครูวิชาสามัญประเภทวิชา
ศิลปหัตถกรรมที่มีต่อความต้องการการนิเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน
ปรากฏผลดังนี้

โดยส่วนรวมทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการศึกษา
ในค่านิเทศการสอน ค่านพัฒนาหลักสูตร ค่านการจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษาและ
ค่านวางแผน วิจัย และประเมินผลอยู่ระดับมากทุกด้าน แต่เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง
ความต้องการการนิเทศการศึกษาของทั้งสามกลุ่มอยู่ระดับมากทุกด้านเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่าง ของความคิดเห็นทั้ง สามกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

3. ด้านการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนควร เป็นผู้ปฏิบัติฝ่ายเดียวหรือ โรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนนั้น ปรากฏว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาทั้ง 5 ด้านนั้น ผู้ตอบแบบ สอบถามต้องการให้โรงเรียนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนปฏิบัติเป็น ส่วนใหญ่ ยกเว้นด้านการให้ข่าวสารด้านเอกสารประกอบหลักสูตร (ร้อยละ 52.64 และ ร้อยละ 47.36) การจัดบรรณวิเทศน์หนังสืออุปกรณ์การสอน (ร้อยละ 54.94 และร้อยละ 45.06) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางวิชาการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการ การศึกษาเอกชนเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่น (ร้อยละ 51.49 และร้อยละ 48.51) และการจัดเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนทราบ (ร้อยละ 51.49 และร้อยละ 48.51)

4. ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการ การศึกษา เอกชน

4.1 จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยส่วนรวมเป็นปัญหา ระดับน้อย แต่เมื่อจำแนกตามประเภทวิชา เป็นปัญหาอยู่ระดับน้อยทุกประเภทวิชา เช่นกัน ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนขาดการติดตามบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนอย่างทั่วถึง เป็นปัญหาอยู่ระดับมาก นอกจากนี้บางประเภทวิชาเห็นว่า เป็นปัญหามากในเรื่องการจัดนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนขาดความร่วมมือกันในการนิเทศ อัตราค่าจ้างในการ นิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนมีไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณที่จะใช้ ในการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

4.2 จากปัญหาและข้อเสนอแนะปลายเปิดซึ่งได้ เสนอตามลำดับความถี่ของ ความคิดเห็นนั้น รวม 39 ข้อ ในด้านการนิเทศการสอนการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร

การจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษา การวางแผน วิจัยและประเมินผลนั้น สรุปเป็น ปัญหาและข้อเสนอแนะประการสำคัญ ๆ ใกล้เคียงนี้

1. การนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะ โรงเรียนในส่วนภูมิภาค การนิเทศใหม่ยกครั้งขึ้น หรือเริ่มเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราว
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนขาดเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงานและมี ประสิทธิภาพแท้จริงควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การสอน โดยเฉพาะ
3. คู่มือหลักสูตรและหนังสือประกอบการ เรียนอื่น ๆ ชนิดไม่พอเพียงและไม่ทัน การทำการใช้หลักสูตร
4. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรไม่เหมาะสม ไม่ทันต่อเหตุการณ์และมีบางคน ไม่ถูกต้องควรปรับปรุงแก้ไข
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนควรศึกษา ปัญหา คำนวณบุคลากรและ การจัดโครงการของ โรงเรียนราษฎร์ เสียก่อนจึง จัดพัฒนาบุคลากร ของ โรงเรียนราษฎร์
6. โรงเรียนราษฎร์ไม่เหมาะสมกับวุฒิและวิชาที่สอน ไม่ได้ติดต่อกับครูวิชาสามัญ
7. โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ควรหาเงินสำหรับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา เอกชนเป็นสื่อกลางคำนวณโครงการสอน โดยการหยิบยืมหรือช่วยเหลือในการผลิต
8. โรงเรียนขาดบุคลากรในสาขาวิชาว่าเป็นในการบริการทางการศึกษา เช่น ครูแนะแนว คุรุบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์ ราชทัณฑ์บุคลากรด้านวัดผลและ วางแผนการศึกษา
9. มาตรฐานทางวิชาการของแต่ละโรงเรียนต่าง ๆ กัน และครูไม่ได้นำผล จากการประเมินผลการเรียนไปใช้

การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงหลายประการ ซึ่งควรนำมาอภิปราย
ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี
ปฏิบัติงานระหว่าง 1 - 5 ปี และมีวุฒิปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มครูใหญ่
เป็นชายมากกว่าหญิงมีอายุ 41 ปีขึ้นไป ปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี มีวุฒิปริญญาตรี กลุ่มครูวิชาชีพ
เป็นชายมากกว่าหญิงปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี มีวุฒิปริญญาตรีและกลุ่มครูวิชาสามัญเป็นหญิง
มากกว่าชาย ปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี มีวุฒิปริญญาตรีเป็นส่วนมาก ทำให้พิจารณาเห็นว่ากลุ่ม
ตัวอย่างประชากรทั้งสามกลุ่มเมื่อพิจารณาเพศ อายุ อายุในการปฏิบัติงานและวุฒิทางการศึกษา
จะมีความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้
เพราะอยู่ในวัย 20 - 30 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่กำลังเข้มแข็งในการทำงาน ประกอบกับมีอายุ
การทำงาน 1 - 5 ปี ก็จัดได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ
ได้คือพอสมควร และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรืออนุปริญญา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้
ความเข้าใจในความต้องการการนิเทศการศึกษาพอสมควรที่จะตัดสินใจได้อย่างถูกต้องว่ามีความ
ต้องการหรือปัญหาอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาคืออะไร สามารถให้ความคิดเห็นได้
ตรงกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนได้และมีข้อที่น่าสนใจ เกกว่าในค่านเวลาการปฏิบัติงาน
และอายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการค้นพบซึ่งคล้ายคลึงกับของชวน เทียวกุล ซึ่งพบว่า
เวลาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี
(ร้อยละ 62.78) และส่วนใหญ่ อายุ 20 - 30 ปี (ร้อยละ 69.13)¹

¹ชวน เทียวกุล "ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา"

2. ความต้องการการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จากผลการวิจัยความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ ครูวิชาชั้นและครูวิชาสามัญ ในประเภทวิชาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และศิลปศึกษาด้านเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศในกานนิเทศการสอน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการบริการและส่งเสริมทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากรและกำหนดวางแผนวิจัยและประเมินผล โดยส่วนรวมทั้งสามกลุ่ม เห็นว่ามีความต้องการการนิเทศอยู่ระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพมอง เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังคำกล่าวของ สิบปนนท์ เกตุทัต ที่ชี้ให้เห็นว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างแท้จริงว่า "การนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นแก่การดำเนินการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและจะมีบทบาทเป็นกำลังสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอน"¹ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงระบบการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นไปอย่างรวดเร็ว ครูที่มีความเชี่ยวชาญและขาดความสนใจต่อการเรียนการสอนควรได้รับการกระตุ้นให้มีการตื่นตัวอยู่เสมอ โดยเฉพาะปัญหาค้นประสบการณ์การสอน เช่น การขาดประสบการณ์ของครูใหม่เพราะโรงเรียนราษฎร์มักมีปัญหา เพราะเปลี่ยนแปลงครูอยู่เสมอ ดังนั้น เมื่อมีวิธีการสอน เทคนิคใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีการวิจัยใหม่ ๆ จึงควรเผยแพร่ให้โรงเรียนทราบตลอดจนมีข่าวสารทางวิชาการใหม่ ๆ ที่ควรชี้แจงให้ครูได้เข้าใจเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อครูมีความต้องการการนิเทศการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนี้แล้ว จึงเป็นหนทางที่ค้ำหน่วยงานที่รับผิดชอบ

¹ สิบปนนท์ เกตุทัต, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 131.

งานนี้เทศการศึกษ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษ เอกชนควรหาวิธีการ
 เร่งดำเนินการช่วยเหลือโรงเรียนตามความต้องการดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เพื่อประโยชน์
 ของความสำเร็จของงานนี้เทศการศึกษา ซึ่งทำไยระยะเวลาที่บุคลากรในโรงเรียนกำลัง
 ต้องการความช่วยเหลือและถ้าสามารถช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการหรือสามารถช่วย
 แก้ปัญหาที่ครูกำลังประสบอยู่ได้สำเร็จก็จะช่วยทำให้ครูเกิดความเชื่อใจ ทรัพยากรของการปฏิบัติ
 งานนี้เทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษ เอกชนอันจะเป็นแนวทางที่จะให้
 การนี้เทศในโอกาสต่อไป ประสบความสำเร็จได้ค้ำย นอกจากนี้ในปัจจุบันครูโรงเรียนราษฎร์
 เองมักคิดกันอยู่เสมอว่าหากการเหลียวแลเอาใจใส่จากหน่วยงานของรัฐบาลจากโรงเรียน
 ที่ประสบปัญหาอยู่ได้รับการช่วยเหลือเอาใจใส่ก็จะเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจของครู
 โรงเรียนราษฎร์ได้ค้ำยขึ้น ทั้งนี้เพราะขวัญหรือกำลังใจเป็นเรื่องสำคัญในด้านประสิทธิภาพ
 ในการปฏิบัติงาน ถ้าครูในโรงเรียนปฏิบัติงานสอนด้วยความรับผิดชอบก็จะเป็นผลประโยชน์
 ต่อการพัฒนาการศึกษาในที่สุด การช่วยเหลือจึงสามารถทำให้ครูโรงเรียนราษฎร์เพิ่มขึ้น
 ประสิทธิภาพในการทำงานนี้ ไพบูลย์ วิสัยจร¹ ซึ่งอ้างแล้วได้เคยเสนอแนะไว้ว่า "ผู้บริหาร
 ควรจะส่งเสริมครู โดยการให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันแก้ปัญหา เพื่อสนองความต้องการ
 ของครู โดยส่งเสริมการศึกษาต่อ สัมมนาทางวิชาการ แต่งงานให้เหมาะสม ให้มีการประเมิน
 ผลงานเป็นระยะ ๆ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษ เอกชนควรฝึกอบรมผู้บริหาร
 โรงเรียนราษฎร์ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา" ฉะนั้น การปฏิบัติงานนี้เทศ
 การศึกษ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษ เอกชน จำเป็นต้องวางแผนการปฏิบัติงาน
 อย่างมีประสิทธิภาพทุกขั้นตอน ทั้งนี้ต้องอาศัยกระบวนการทำงานนี้เทศการศึกษตามขั้นตอน
 ของกระบวนการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ เน้นการทำงานอย่างมีระบบ ตั้งอยู่บนรากฐาน

¹ ไพบูลย์ วิสัยจร "ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร" หน้า 94.

ของประชาธิปไตย เน้นกระบวนการกลุ่มและความเป็นมนุษย์สัมพันธ์ในกลุ่มของผู้น่วมงานกัน ก็จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นประสบผลสำเร็จได้ตามความต้องการของโรงเรียนดังกล่าว¹

จากผลการวิจัยของธำนาญ เงินทอง ที่อ้างแล้วซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยนี้ พบว่า เจ้าหน้าที่โรงเรียนราษฎร์คอยช่วยเหลือทางด้านกระบวนการเรียนการสอนหรือช่วยปรับปรุงทางด้านวิชาการ ครูใหญ่และครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติในเกณฑ์น้อย ประกอบกับผลการวิจัยของ สุภาณี เตชะคำรังสิน ซึ่งอ้างแล้ว พบว่า คุณภาพของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษามีระดับต่ำกว่าปรกติ และคล้ายคลึงกับการวิจัยเพื่อจัดระดับมาตรฐานโรงเรียนราษฎร์สายสามัญ พบว่า "มีโรงเรียนราษฎร์เป็นจำนวนไม่น้อยที่จัดการศึกษาไม่ไ้ระดับอันพึงปรารถนา สาเหตุบางประการที่ทำให้คุณภาพของโรงเรียนราษฎร์ไม่ดี คือคุณภาพของครู การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนและรวมถึงโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสนับสนุนแนวคิดที่ว่า โรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาต้องการการนิเทศการศึกษาอย่างรีบด่วน เพราะประสบปัญหาด้านมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงต้องหาทางช่วยเหลือและแก้ไขให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางที่จะทำได้โดยกำหนดโครงการอุดหนุนและส่ง เสริมด้านวิชาการแก่โรงเรียนราษฎร์แทนการอุดหนุนโดยให้เงินแก่โรงเรียนเป็นค่าครูช่วยสอน ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนพอเพียง ให้ครูมีความรู้ความสามารถสอนได้ถูกต้องตามหลักสูตร การจัดโครงการดังกล่าวยังเป็นการสนองนโยบายของรัฐในด้านการจัดการศึกษาเอกชนซึ่งอ้างแล้ว ข้อ 5.7.4² ที่ว่า การศึกษาเอกชนจะให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนราษฎร์มีคุณภาพและมีมาตรฐานดี ดำเนินการโดยจัดอบรมให้ความรู้ครูทุกประเภท อบรมผู้บริหารให้มี

¹ Thomas Sergiovanni, and Robert J. Starratt, Emerging Patterns of Supervision: Human Perspectives (New York : Mc Grow-Hill, 1971) pp. 4-6.

² สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย "นโยบายทางการศึกษาของ
43 รัฐบาล ศึกษาปริพนธ์. หน้า 96 - 101

ความรู้ทางการศึกษา ให้การสนับสนุนด้านสื่อการเรียน ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดทำห้องสมุด ตรวจ นิเทศและติดตามผล และเพื่อสนับสนุนทางวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งอ้างแล้วว่า รัฐบาลควรทบทวนนโยบายและวิธีการในการอุดหนุนช่วยเหลือ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือการอุดหนุนส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร์ ควรเน้นทางด้านวิชาการให้มากขึ้น เช่น ให้การอบรมทั้งทางด้านการจัดการและการบริหารแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริมและช่วยเหลือทางตำราเรียน วัสดุ และอุปกรณ์การเรียนการสอน และจัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงานและโครงการของรัฐ

จากผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของทั้งสามกลุ่ม พบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนมากทุกด้านและมีความต้องการด้านนิเทศมากในเรื่อง เทคนิคการสอน การส่งเสริมการศึกษาต่อ การประเมินผล และการติดตามผลการเรียน ซึ่ง วิทยา บุญสม ที่อ้างแล้วเช่นกัน ได้พบว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามก็มีปัญหาในเช่นกันคือ ขาดตำราเรียนและหนังสือประกอบการสอน ขาดการนิเทศช่วยเหลือเท่าที่ควรจากนิเทศ ทำให้คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และ นิจ เมืองทอง ได้พบว่า กลุ่มผู้จัดการและครูใหญ่เห็นกันว่า ครูใหญ่ควรเป็นผู้สาธิตและหรือ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสาธิตการสอนและทั้ง 2 กลุ่มเห็นกันว่า ครูใหญ่ควรเป็นผู้วางโครงการประเมินผลการเรียนของนักเรียนในรอบปีการศึกษา รวมทั้งทุกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะเห็นกันว่า ครูใหญ่ควรเป็นผู้พบพบคัดเลือกเนื้อหาวิชาและอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร¹ สำหรับการติดตามผลนี้ วิทยา บุญสม ซึ่งอ้างแล้วได้แนะนำเพิ่มเติมว่า "สำหรับการบริหารงานวิชาการนั้น

¹ นิจ เมืองทอง "ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์" หน้า 219 - 223.

ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรหมั่นปรับปรุงงานด้านวิชาการ จัดทำคู่มือครู จัดหาหนังสือประกอบการสอนและให้การตรวจเยี่ยมโรงเรียนเพื่อหาทางช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขงานด้านวิชาการให้ดียิ่งขึ้น การจัดทำแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อที่จะได้ทราบผลการดำเนินงานและหาทางช่วยเหลือหรือปรับปรุงแก้ไขงานด้านวิชาการให้ดียิ่งขึ้น¹

ผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับด้านเทคนิคการสอน การส่งเสริมการศึกษาต่อ การประเมินผลและการติดตามผลการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อตัวครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้เพราะครูเป็นบุคคลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จึงเห็นทว่กับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนควรให้การนิเทศในเรื่องดังกล่าวและควรดำเนินการโดยรวดเร็วจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ตามนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษา เอกชน

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในแบบสอบถามปลายปิด ซึ่งได้แก่ การขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา การนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน การขาดความร่วมมือในการนิเทศการศึกษาระหว่างโรงเรียนและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ

¹ วิทยา บุญสม "การบริหารงานในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในภาคใต้"

การศึกษา เอกชนไม่เพียงพอ ราชการประมาณในการนี้ เทกในปัญหาและข้อเสนอแนะหลายเปิด ซึ่งได้แก่ การนี้เทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนไม่ทั่วถึง ชาติเจ้าหน้าที่ ผู้ชำนาญงาน ชาติภูมิหลักสูตรและหนังสือประกอบการสอน เนื้อหาวิชาไม่เหมาะสม สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา เอกชนควรศึกษาปัญหาบุคลากร ของ โรงเรียน โรงเรียนบรรจุกฎ ไข้เหมาะสมกับวุฒิและวิชาที่สอน โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การสอนและขาดแคลนบุคลากร ในสาขาที่จำเป็นในการจัดการและส่งเสริมทางการศึกษาและมาตรฐานทางวิชาการ ของ โรงเรียน ต่างกัน สำหรับการนี้เทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนไม่ต่อเนื่องและปัญหา การใช้หลักสูตร ผลการปฏิบัติงานนี้เทศการศึกษานั้น สอดคล้องกับการวิจัยของ ผกาทิพย์ แก้วณีนกรังยี ซึ่งวิจัยบทบาทศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมแพมหนานกร พบว่า ขาดการติดตามผล การนี้เทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้หลักสูตร ซึ่งอาจจะ เป็นเพราะว่า ผู้นี้เทศได้ปฏิบัติงาน คำนรุกรการและอื่น ๆ อันเป็นงานนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในหน้าที่นี้เทศการศึกษามาก เกินไป จนเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานนี้เทศการศึกษาลดน้อยลง¹ ในค่านอัตรากำลังของ เจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนไม่เพียงพอและการ ราชการประมาณในการนี้เทศนั้น การค้นพบดังกล่าวไว้ได้ เกี่ยวกับรายงานการสัมมนา เรื่องการนี้เทศการศึกษากับการประถมศึกษา ของไทยในปัจจุบัน โดยนิสิตปริญญาโทสาขา นิเทศการศึกษาและพัฒนหลักสูตร ซึ่งพบปัญหาว่า งานนี้เทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนแยกกระจัดกระจายอยู่ตาม กองและฝ่ายต่าง ๆ ยากที่จะจัดการนี้เทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ และสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา เอกชนยังขาดงบประมาณและบุคลากรดำเนินการนี้เทศการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาค คณะผู้เข้าสัมมนาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรรวมงานนี้เทศ การศึกษาให้อยู่ในกองหรือฝ่ายเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน การบริหารและ

¹ ผกาทิพย์ แก้วณีนกรังยี บทบาทศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมแพมหนานกร หน้า 152.

และคุณภาพทางวิชาการแล้วจึงแยกไปตามสายงาน ส่งเสริมการนิเทศภายในให้มากขึ้น
ในโรงเรียนราษฎร์ เพื่อช่วยเหลือกันเองภายในโรงเรียน เติบโตประมาณและบุคลากร
ทางด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อจะได้ปรับปรุงงานนิเทศการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียน
ราษฎร์ เข้ามาร่วมกับโรงเรียนรัฐขนาด เพื่อให้มีการประสานงานทางวิชาการร่วมกัน และ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนควร ไร้ทรัพยากรบุคลากร ให้เต็มที่ในด้านการนิเทศ
การศึกษา¹

ในคํานการขาดแคลนเอกสารวัสดุ หลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร
นั้น จากการประชุมดังกล่าวซึ่งอ้างแล้วได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนควร เร่งรัดการให้บริการทางคํานวิชาการแก่โรงเรียนราษฎร์ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การ
จัดทำคู่มือครู วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารทางวิชาการ การเสนอแนะ เทคนิคการสอนใหม่ ๆ²
สำหรับส่วนตัวผู้วิจัยนั้น เห็นว่าในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2524 นั้น เป็นปีแรกที่พัฒนา
ของการใช้หลักสูตร จึงสมควรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนจะได้จัดนิเทศติดตาม
การใช้หลักสูตรอย่างใกล้ชิดในปี พ.ศ. 2525 รวมทั้งนิเทศโรงเรียนใหม่ให้สามารถจัดครู
และเอกสารวัสดุหลักสูตรได้ถูกต้อง เพื่อผลของการจัดการเรียนการสอนตามหลักการ
จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตรด้วย

สำหรับการขาดแคลนอุปกรณ์การสอนนั้น สอดคล้องกับการวิจัยของนุชรินทร์
พารมชาว ซึ่งอ้างแล้ว เช่นพบว่า โรงเรียนราษฎร์ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ต้องการให้

¹ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร "รายงานการประชุม
เรื่องการนิเทศการศึกษากับการประถมศึกษาของไทยในปัจจุบัน" ภาควิชาบริหารการศึกษา
2524, หน้า 94 - 96.

² อ้างแล้ว หน้า 94.

ฝ่ายทำงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้าวิจัยการสอบ เช่นกัน

สำหรับการขาดการวางแผนการนิเทศงานนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรชัย คันทน์เมธ และคณะที่อ้างไว้ในบางประการคือ การดำเนินงานของโรงเรียน อาชีวศึกษา ขาดการวางแผนควบคุมมาตรฐานการศึกษาและขาดการติดตามผลสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนและสำหรับมาตรฐานการนิเทศที่อ้างไว้มีดังนี้

การ เสนอแนวปฏิบัติ

จากผลของการวิจัย การปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษานั้น ผลของการวิจัยได้ปรากฏให้เห็นว่า ครูใหญ่ ครูวิชาชั้น และครูวิชาสามัญในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม มีความต้องการการนิเทศการศึกษาในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านนิเทศการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษาและด้านการวางแผน วิจัย และประเมินผล นั้น ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความต้องการอย่างมากของการจัดการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นงานส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อื่นเป็นงานในหน้าที่โดยตรงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน¹ และเมื่อได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ซึ่งแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยก็ตาม แต่ละประเภทวิชาที่มีปัญหาบางข้อในระดับมาก เช่นกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนขาดการติดตามการบริหารงานวิชาการและการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ในประเภทวิชาเกษตรกรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนและโรงเรียนขาดความร่วมมือในการนิเทศและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนเมื่อทราบกาดัง ในการนิเทศคือโรงเรียนไม่เพียงพอ, การขาดการติดตาม

¹ วารสารการศึกษา เอกชน หน้า 27.

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอย่างทั่วถึงในประเภทวิชาอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ในการนี้ เทคโนโลยีใหม่ประสิทธิภาพ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนมีอัตรากำลังในการนี้ เทียบโรงเรียนไม่เพียงพอในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สำหรับโรงเรียนประเภทวิชาศิลปะหัตถกรรมมีปัญหาและอุปสรรคระดั้มากในข้อ 6 ความร่วมมือของหน่วยงานวิชาชีพต่อการนี้ เทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนมีน้อยนั้น เมื่อได้พิจารณาปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้จะเห็นได้ว่า ล้วนอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 หรือปัจจัย 4 ของการบริหารที่เรียกว่า 4 M's ทั้งสิ้นคือ บุคลากร (man) งบประมาณ (money) วัสดุและอุปกรณ์ (material) และเทคนิคในการบริหาร (management)¹ และเมื่อพิจารณาในกระบวนการนี้ เทศการศึกษาหรือ Harris's POLCA Process คือ กระบวนการวางแผน (Planning Process) กระบวนการจัดระเบียบงาน (Organizing Process) กระบวนการนำ (Leading Process) กระบวนการควบคุมงาน (Controlling Process) และกระบวนการประเมินผล (Assessing Process) หรือการตรวจสอบงานแล้วจะเห็นว่า² ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ อยู่ในขั้นของกระบวนการวางแผน (Planning Process) กระบวนการจัดระเบียบงาน (Organizing Process) กระบวนการควบคุมงาน (Controlling Process) และกระบวนการประเมินผล (Assessing Process) กว้ยทั้งสี่สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนไม่ได้ใช้กระบวนการในการนี้ เทศการศึกษาเป็นหลักในการจัดการนี้ เทศการศึกษาของสำนักงานและเมื่อพิจารณา

¹ Andrew W. Halpin, Theory and Research in Administration (New York : Mcmillan Company, 1966) p. 34.

² Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education (New Jersey : Englewood Cliffs, N.J. Prentice - Hall, 1963), pp. 14 - 15.

ในด้านการศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เลือกแนวปฏิบัติโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนร่วมกับโรงเรียนแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ครูใหญ่ ครูวิชาชีพระ และครูวิชาสามัญมีความต้องการ การนิเทศการศึกษาโดยเกิดจากการร่วมมือทั้ง 2 ฝ่าย (Cooperation) สูงมาก ส่งเสริมหลักการนิเทศการศึกษาที่ว่า การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือและใช้อำนาจให้น้อยที่สุด¹ จากผลที่ปรากฏในการวิจัย เห็นควร เสนอแนวปฏิบัติการนิเทศการศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาให้เกิดผลดียิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประมวลปัญหาและความต้องการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติไว้เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน (Objectives) ไว้ เพื่อระบุสิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ว่าต้องการสิ่งใดในระดัใด ดังปรากฏจากการวิจัยว่า ครูใหญ่ ครูวิชาชีพระและครูวิชาสามัญในโรงเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรมต้องการการนิเทศการสอนสูงสุด ครูใหญ่ ครูวิชาชีพระและครูวิชาสามัญหรือวิชาสัมพันธ์ในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ต้องการการนิเทศวางแผน วิจัย และประเมินผล สูงสุด ครูใหญ่ ครูวิชาชีพระและครูวิชาสามัญหรือวิชาสัมพันธ์ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ต้องการการนิเทศคาน การจัขบริการและส่งเสริมทางการศึกษาสูงสุด ส่วนการปฏิบัติการนิเทศการศึกษานั้น ควรเกิดจากการร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่าย คือโรงเรียนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. การหาข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่าง ๆ (Constraints) เช่น การเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ บุคลากร พฤติกรรมเดิม การบริการหรือนโยบาย เพื่อทราบเหตุขัดข้องของการดำเนินงาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความของปัญหาและอุปสรรคไว้และได้ผลดังนี้คือ

¹ William H. Burton and Leo J. Brueckner, Supervision A Social Process pp.71 - 72.

ทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา เอกชนขาดการติดตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ส่วนข้อที่เป็นปัญหาและ อุปสรรคน้อยที่สุดคือโรงเรียนให้การสนับสนุนในการนิเทศการศึกษาน้อย การศึกษา ข้อจำกัดหรือ อุปสรรคควรศึกษาค้นนโยบายด้วย ดังที่ได้อำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษา.เอกชนไว้ว่า ยุทธศาสตร์หรือแนวดำเนินการ เพื่อส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์ รวม 14 ประการในแผนการพัฒนการศึกษา ระยะที่ 5 นั้น มีข้อจำกัดอันใดเป็นอุปสรรคของการ ดำเนินงานอย่างใดหรือไม่

3. การกำหนดการ เลือกและการเลือก (Alternative and Selection)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนควรกำหนดแนวทาง เลือกไว้หลายทาง แล้วเลือก ทางที่เหมาะสมและก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ให้มากที่สุด ทางเลือกอาจจะมีหลายทางได้ เช่นกำหนดโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหา โดยควน ในขณะเดียวกัน ควรออกระเบียบเพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน สำหรับความต้องการ ในการนิเทศการสอน ทางเลือกคือส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้สามารถนิเทศการสอนได้และรับบุคลากรที่มีวุฒิตรงประเภทวิชาให้ นิเทศการสอนตรงประเภทวิชา ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดนิเทศการสอนภายใน เชิงวิทยากร ที่อื่นมาให้ความรู้ ออกระเบียบกลุ่มโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา เพื่อการแลกเปลี่ยนการนิเทศ ในกลุ่มโรงเรียน จัดโครงการสัมมนาการสอนทุกวิชา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูและ จัดโครงการนิเทศการสอนลักษณะวิจัย เชิงปฏิบัติการ สำหรับการจัดควรต้องปฏิบัติโดยโรงเรียน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย สำหรับ ในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ซึ่งมีความต้องการในการนิเทศค่านวางแผน วิจัยและประเมินผล ควรวางแผน เลือกสำหรับแนวปฏิบัติโดยออกระเบียบใหญ่ที่ไม่มีความรู้ในการบริหารการศึกษา ต้องผ่านการอบรมความรู้ในการบริหารการศึกษาจึงจะเป็นผู้บริหารได้ เช่นเดียวกับครูอนุบาล ในสายสามัญศึกษา การจัดโครงการอบรมครูให้มีความรู้ในการประเมินผลและการวิจัยสามารถ ทำวิจัยเชิงปฏิบัติเล็ก ๆ ในโรงเรียนได้ การจัดโครงการแนะนำการติดตามผลผู้สำเร็จ

การศึกษาเพื่อนำมาวางแผนการศึกษาของโรงเรียนและการจัดทำฐานโรงเรียนราษฎร์ อาชีวศึกษา สำหรับในประเภทวิชาชีพติดกรรม ซึ่งมีความต้องการในการนิเทศด้านการ จัดบริการและส่งเสริมทางการศึกษา การวางแผน เลือกสำหรับแนวปฏิบัติโดยการจัดโครงการ ประชุมนิเทศครูใหม่ทุกต้นปี การจัดโครงการ เสนอแนะให้โรงเรียนจัดศูนย์บริการทางการศึกษา การจัดอบรมบุคลากรคณาจารย์หน้าเทคนิคในวัสดุการสอน การออกกระเปาะให้ทุกโรงเรียน ต้องมีครูแนะแนวอย่างน้อย 1 คน และต้องมีห้องสมุดพร้อมบรรณารักษ์ด้วย

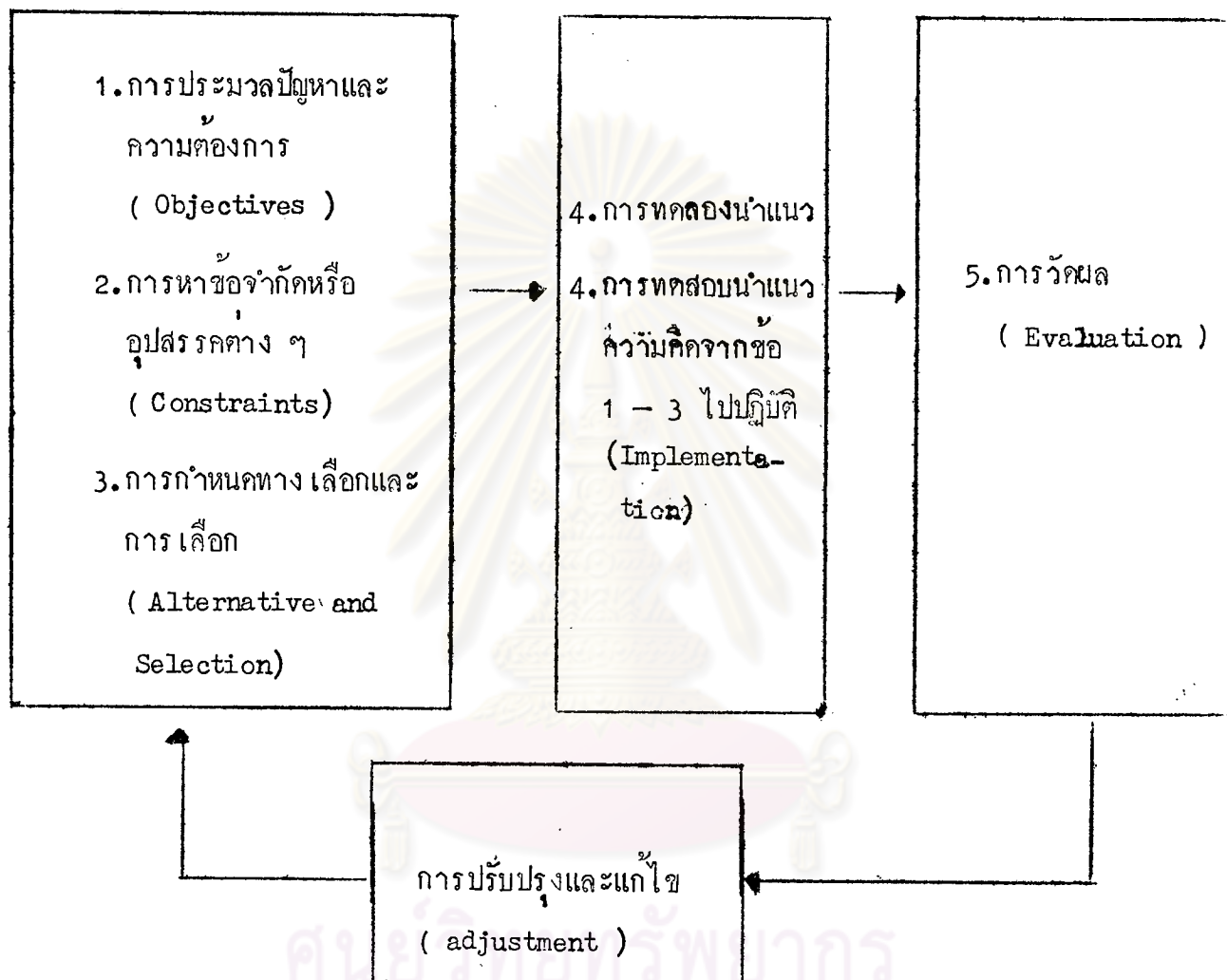
4. การทดลองทำแนวความคิดจากข้อ 1 – 3 ไปปฏิบัติ (Implementation)

เพื่อศึกษาผลของการปฏิบัติ ระยะเวลาที่กำหนดที่จะนำไปปฏิบัติต้องกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงาน ในทุกระดับคือ กรม กองและฝ่าย ทั้งนี้ต้องกำหนดเวลา ทรัพยากร วิธีการประเมิน ผู้รับผิดชอบ หากมีข้อบกพร่องจำเป็นต้องแก้ไขก่อนจึงจะปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติควรอยู่ในระดับกรมและระดับโรงเรียน ในจำนวนใกล้เคียงกัน ตามผลการวิจัยดำเนินการปฏิบัติ ผู้วิจัยเห็นควร เสนอผู้ปฏิบัติในชั้นทดลองนี้ ในกลุ่มเล็กก่อน เพื่อป้องกันมิให้มีการ เสียบบประมาณมากเกินไป ต้องมีวิธีการเก็บ ข้อมูลอย่างถูกต้องและกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน หากมีข้อบกพร่องต้องปรับปรุง แก้ไขก่อนด้วย

5. การวัดผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนการวัดและติดตามผล ต้องประกอบด้วยหลัก เกณฑ์และให้มีการ เสนอผลงานทุกโครงการที่จัด เพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน

6. การปรับปรุงและแก้ไข (Adjustment) นำผลจากการประเมินผลที่ได้มา ปรับปรุงหาทางแก้ไขข้อบกพร่องให้หมดไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เมื่อหาทางแก้ไขได้ก็นำเสนอเป็นหลักปฏิบัติงานต่อไป

แผนภูมิระบบการจัดการนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน
3. ควรศึกษามาตรฐานในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา